

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ITINERARI[I] || ITALIAE || RERVMQ. ROMANARVM || LIBRI
TRES ||**

Schottus, Franciscus

Antverpiae, 1600

Lacvs Avernvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70633)

Lucrinum Auernumque vicinos magna ex parte saxis, cineribus & terra compleuit. Quaterna passuum milia nunc radicum suarum ambitu complectitur. Quantum igitur veterum monumentorum sub se sepelierit, haud facile dixeris. Crater in eius cacumine circularis, per quem flammæ eructauit, latè per diametrum patet passibus circiter quinquaginta, cliuoseque descendens in arctum adhuc temporis in fundo fumantes atque calidas aquas continere dicitur.

LACVS AVERNVS.

Monstratur & lacus Auernus, Homeri, Maronis, aliorumque celebrium poetarum carminibus illustris, & à Strabone, pluribusque diligenter descriptus propter Saturnia veterum somnia atque superstitiones: quibus persuasum fuit, quòd illic

Noctes atque dies patet atri ianua Ditis.

Accessum videlicet ad inferos ibidem fuisse, euocari manes humana cede, dirisque sacrificiis solere, nec non antiquissimos accolas *Cimmerios* sacerdotes oracula petentes aduenas inde per specus subterraneos ad Plutonem duxisse, vulgoque nunc etiam persuasum est, per vicini montis viscera, quem idcirco *Sibulle* vocant, aditum patere ad *Cumane Sibulle* penetralia subterranea, in quibus operatam sacris, oraculaque dedisse ferunt. quæ Leander Albertus in Italia sua non minus diligenter, quam eleganter descripsit. Hæret adhuc opinio nunc temporis apud Campanos atque vulgus imperitum, ab *Auerno* vel inferis istac Christum seruatorem nostrum, morte per mortem domita, retulisse spolia optima; sanctorumque patrum animas ex infernis carceribus extractas per montem Auerno, & nouo monti vicinum traduxisse, qui propterea
Christi

Christi mons nunc etiam appellatur. Suffragantur huic opinioni veteres item poëtae quidam, de balneis Puteolanis scribentes, vt Alcæmus:

*Est locus, effregit quo portas Christus Auerni,
Et sanctos traxit lucidus inde patres.*

Item Eustasius quidam:

*Est locus australis, quo portam Christus Auerni
Fregit, & eduxit mortuus inde suos.*

Quinetiam creditum fuit, ob propinquas circumquaque feruentium aquarum scaturigines, lacum istum ex aquis Stygiis, vel infernis Acherontis fluuij venis ortum habere suum, ideoque vocari quoque paludem Acherusiam. Nec ab eadem opinione Maro poëta discrepare videtur canens:

*Quando hic inferni ianua regis
Dicitur, & tenebrosa palus Acheronte refusa.*

Sed hanc auxere vanam credulitatem tam locorum conditio, quam naturæ rara miracula vulgo stupenda: quòd abruptis ferè montibus cinctus in profunda valle lacus olim siluarum densitate tenebrosus, horridus, & iucultus accessum vix admitteret, ventisque difficulter peruius retros ab imo sulphureosque exhalaret odores, quibus supra volantes aues enecabantur. Hinc etenim Latinis *Auernus*, Græcis ἀόρνυς, quasi sine aëribus lacus semper nuncupatus fuit. Et proauorum quoque memoria ex imo telluris pestilentes in lacum prorupisse venas è subterraneis vicinis incendiis, testatur & Ioannes Bocardius in libello de lacubus, scribens se vidisse Roberti regis temporibus eiectam ex *Auerno lacu* in litora magnam piscium mortuorum vim, quos scaturigo recentis alicuius noxiæ venæ sulphuræ in lacum immissæ vi sua repentè necasset: quemadmodum ex atro piscium colore, nec

non grauiſſimo odore ſulphureo, vix acceſſum hominum admittente, colligi tum facile poterat. Demonſtrabimus quidem ex Liuiio in *Magiſtratum annalibus* noſtris, belli Samnitici tempore Romanis in Campaniam irruentibus hoſtium legiones integras aliquando ſaltus in iſtos tanquam in tutiſſima caſtra ſe recepiffe. Ex quo colligere eſt, montes illos circum *Auernum & Lacerinum* tum temporis deſertos & incultos iacuiſſe. Strabo tamen teſtatur, ſuo tempore cultu diligenti peramcenos fuiſſe, cum iam Auguſtus aëris ſalubritati conſulens, ſiluas lacum obſidentes excindere iuſſiſſet, veluti nos antè diximus ex Dionis hiſtoria, & Seruio Virgiliij commentatore. Auiū igitur, animaliumq; omnium acceſſum poſtea non reppulit Auernus nomini ſuo non reſpondens ampliùs; vti nec etiam hoc tempore: quin aues aquaticæ frequentes in eius vndis natantes haud rarò viſuntur.

C V M A E.

AB Auerno lacu deſcendentibus occurrūt in eadem via Cumarum ruinae ingentes, vr- bis nunc penitus deſertæ; cuius viſuntur adhuc templorum, turrium, aquæductuum, atque operum ampliffimorum magnæ moles, ſed ruinis horridæ atque indiſcretæ. Nec non in alto montis vertice templi item Apollinis longè conſpici celeberrimiq; ſunt veſtigia, cuius Virgilius, & eius commentator Seruius Grammaticus, meminere. *Arcum Felicem* nunc vulgò vocant altitudinis ſtupendæ fornices è cocto latere euectos in ſublime; vti per eos via plana inter duos montium vertices pateret. Conſiderant vr- bem antiquiſſimam Græci ex Euboica Chalcide, qui ſedem quærentes, cum claſſe in Italiam profe- cti, primùm vicinam Campaniæ, promontorio- que Miſeno Pithecufas inſulam occuparunt.

Nec